



Carsten Niebuhrs Gade 43  
1577 København V  
Telefon +45 7221 8800  
info@trafikstyrelsen.dk  
www.trafikstyrelsen.dk

Notat

## Redegørelse for "luftfartslægesagen"

### Sagens forløb

*Afdækning af forhold hos Trafikstyrelsens luftfartslæge og dennes flyvemedicinske center*

Trafikstyrelsen er myndighed på luftfartsområdet. På det flyvemedicinske område betyder det, at Trafikstyrelsen udsteder godkendelser og fører tilsyn med certificerede flyvelæger (også kendt som aeromedical examiners (AME)) og flyvemedicinske centre (også kendt som Aeromedical Center (AeMC)) herunder med udstedelse af helbreds-godkendelser.

I en periode frem mod marts 2019 identificerede Trafikstyrelsen en række alvorlige forvaltningsmæssige udfordringer i den måde, hvorpå den i styrelsen ansatte luftfartslæge (en flyvelæge ansat i styrelsen med myndighed til at godkende og føre tilsyn med privatpraktiserende flyvelæger og flyvemedicinske centre, også kendt som Medical Assessor MA) tilrettelagde og gennemførte opgaver på det flyvemedicinske område. Ud over håndteringen af tilsyn med og godkendelse af flyvelæger og flyvemedicinske centre, var det særligt luftfartslægens egen flyvemedicinske center, der over perioden viste sig at udgøre kimen til den væsentligste forvaltningsmæssige udfordring.

Sagen tog for alvor fart i forbindelse med en klage over en helbredsundersøgelse udført i luftfartslægens flyvemedicinske center i efteråret 2018, hvor der var tvivl om omfanget af det udførte arbejde samt om, hvem der reelt havde udført og underskrevet helbredsundersøgelsen.

Trafikstyrelsen gik herefter i gang med en nærmere undersøgelse af forholdene. I den forbindelse kunne styrelsen konstatere, at den måde, luftfartslægen i visse tilfælde havde udøvet sin myndighed på, kunne indebære interessekonflikter, idet de aftaler, der var indgået med henblik på at modvirke inhabilitet ikke var blevet overholdt.

Derudover kunne det konstateres, at der på det flyvemedicinske center var blevet anvendt flyvelægestempler på helbredsundersøgelserne, uden at stempel og underskrift var påført af den flyvelæge, hvis stempel var anvendt, og delvist uden viden og samtykke til anvendelsen, idet der for visse stemplers vedkommende var tale om anvendelse af stempler tilhørende læger, der ikke var ansat på det flyvemedicinske center.

De organisatoriske forhold i luftfartslægens flyvemedicinske center var derudover ikke i overensstemmelse med reglerne på området, idet der var foretaget visse ændringer i personalet, uden at dette var blevet godkendt af Trafikstyrelsen, og idet der i strid med realiteterne, var



angivet en anden navngiven flyvelæge som ansvarlig for det flyvemedicinske center, uden at vedkommende var ansat i det flyvemedicinske center og i øvrigt bekendt hermed. Derudover var langt hovedparten af de lægefaglige undersøgelser, der blev udført i det flyvemedicinske center, udført af læger, der ikke var certificeret som flyvelæger.

Styrelsen vurderede, at de identificerede forhold ikke var i overensstemmelse med de EU-retlige regler på området (EU-Kommissionens forordning nr. 1178/2011) og udgjorde et væsentligt brud på gældende forvaltningsretlige regler og principper, herunder særligt reglerne om habilitet og de almindelige principper om magtfordrejning med deraf følgende usaglig forvaltningspraksis på området.

Trafikstyrelsen havde tidligere været opmærksom på habilitetsmæssige udfordringer, og havde i den forbindelse i både 2006 og 2016 drøftet udfordringer relateret til luftfartslægens private flyvelægepraksis (der adskiller sig fra et flyvemedicinsk center, ved kun at omfatte den relevante flyvelæge, mens et flyvemedicinsk center har flere flyvelæger ansat og flere beføjelser) med Kammeradvokaten, der påpegede en mulig inhabilitet i tilrettelæggelsen af sagsområdet. Styrelsen havde opsat visse strukturelle hindringer mod inhabilitet, herunder geografisk opdeling af myndighedsvaretagelsen, samt en deling af opgaveansvar, men har retrospektivt måttet konstatere, at disse ikke var tilstrækkelige til at undgå luftfartslægens overskridelse deraf.

#### *Afskedigelse af luftfartslægen og tilbagekaldelse af godkendelserne som flyvelæge og flyvemedicinsk center*

På baggrund af sagens alvor vurderede Trafikstyrelsen, at det var nødvendigt at afskedige og bortvise luftfartslægen (5. april 2019). Samtidig vurderede styrelsen, at forudsætningerne for luftfartslægens drift af det flyvemedicinske center ikke længere var til stede, hvorfor godkendelsen blev tilbagekaldt. Da det samtidig viste sig, at luftfartslægen ikke besad alle de nødvendige forudsætninger for at opnå flyvelægecertificering, blev flyvelægegodkendelsen inddraget.

I umiddelbar forlængelse heraf (10. april 2019), blev der indgivet politianmeldelse med henblik på en politimæssig efterforskning af forholdene og eventuel strafforfølgning. Politiet har modtaget det nødvendige materiale dertil i det efterfølgende arbejde.

Da de helbredsbeviser, der var udstedt på luftfartslægens flyvemedicinske center, baserede sig på flyvelægefaglige vurderinger foretaget af læger, der ikke var certificeret som flyvelæger, fandt Trafikstyrelsen det nødvendigt at vurdere, i hvilket omfang helbredsbeviserne kunne opretholde gyldigheden eller skulle tilbagekaldes. Konklusionen blev, at omkring 900 piloter og flyveledere skulle have nyt helbredsbevis før tid, hvilket førte til, at der ved aktstykke nr. 153 2018-19, blev bevilget finansiering til udbetaling af kompensation til de piloter og flyveledere, der på den måde skulle have gennemført en ny helbredsundersøgelse tidligere end ift. normal udløbstid.

#### *Transportministeriets taskforce og advokatundersøgelsen*

For at sikre en grundig og uvildig gennemgang af sagens forløb nedsatte Transportministeriet i umiddelbar forlængelse af luftfartslægens afskedigelse en taskforce, som 20. marts 2020 fremlagde en rapport om Trafikstyrelsens forvaltning af det flyvemedicinske område. Rapporten pegede på væsentlige organisatoriske og ledelsesmæssige mangler i opgavevaretagelsens tilrettelæggelse, herunder fravær af intern kontrol, mangelfuld journalisering på området og uklar rollefordeling.



I forlængelse af taskforcens rapport blev der iværksat en ekstern advokatundersøgelse med henblik på at vurdere, om der kunne placeres disciplinært eller ansættelsesretligt ansvar hos navngivne medarbejdere i Trafikstyrelsen eller Transportministeriet. Advokatundersøgelsen konkluderede (6. dec. 2022), at der var sket væsentlige fejl og mangler i forvaltningen, men fandt ikke grundlag for at rejse tjenstlige eller ansættelsesretlige sager mod konkrete personer.

### **Det flyvemedicinske område i dag**

Trafikstyrelsen har siden foråret 2019 gennemført en omfattende reorganisering af det flyvemedicinske område, herunder indført skærpede interne kontrolprocedurer, tydelig adskillelse af myndigheds- og fagroller samt styrket journaliserings- og dokumentationspraksis. Det er styrelsens klare vurdering, at de trufne foranstaltninger har sikret en fremadrettet, lovmedholdelig og gennemsigtig sagsbehandling, der lever op til kravene om habilitet, saglighed og retssikkerhed.

#### *Eksempler på gennemførte tiltag*

Der er sket en betydelig opnormering på området, således at der i dag er tre sundhedsfaglige stillinger, herunder to luftfartslæger, samt en styrkelse af den administrative og juridiske kapacitet gennem en områdejurist, og der er nu tre administrative medarbejdere og en studentermedhjælper. Derudover har den flyvemedicinske sektion pr. marts 2025 fået en tilknyttet teamleder, hvilket sikrer nær daglig ledelse.

Procedurerne for de opgaver, der varetages af styrelsens luftfartslæger, er undergået en gennemgribende revision. Trafikstyrelsen har i den forbindelse implementeret en specifik intern procedure for luftfartslægerne med henblik på at sikre habilitet og uafhængighed i sagsbehandlingen af helbreds-godkendelser inden for civil luftfart.

Formålet med proceduren har været at sikre mod interessekonflikter og sikre, at helbreds-vurderinger træffes på et objektivt og fagligt grundlag, uden utilsigtet påvirkning fra eksterne eller egne interesser, herunder økonomiske. Som en central foranstaltning er det således fastlagt, at personer, der fungerer som luftfartslæger i Trafikstyrelsen, ikke samtidig må udøve virke som private flyvelæger, hvilket eliminerer muligheden for kommercielle interesser knyttet til flyvemedicinske undersøgelser.

Beslutningskompetencen for luftfartslæger er også blevet præcist afgrænset ved samme procedure: Ved indgribende afgørelser – fx suspension eller tilbagekaldelse af helbreds-godkendelse – skal sagen således forelægges for områdejuristen, som efterprøver legaliteten af den foreslåede afgørelse. Teamlederen for den flyvemedicinske sektion skal ligeledes inddrages aktivt i vurderingen, og ultimativt godkende afgørelsesudkastet, førend dette forelægges den områdeansvarlige kontorchef til godkendelse. I særligt indgribende afgørelser, f.eks. suspension eller tilbagekaldelse af helbreds-godkendelse eller flyvelægecertifikat, skal sagen endeligt godkendes af den ansvarlige vicedirektør.

Denne flerlagede beslutningsproces sikrer både faglig og juridisk kvalitet i sagsbehandlingen og beskytter mod, at enkeltpersoner træffer afgørelser med stor indvirkning uden kollegial eller ledelsesmæssig kontrol.

I tilknytning til ovenstående, er der endvidere udarbejdet en specifik procedure, der udførligt beskriver sagsgangen i sager, hvor udfaldet er helt eller delvist til ugunst for



ansøgere/borgere. Det sikres ved denne procedure, at forvaltningslovens regler om fx partshøring følges til enhver tid, samt at sagsskridt journaliseres på de enkelte ansøgeres/borgeres sager, hvilket skaber det påkrævede overblik i sagsbehandlingen i Trafikstyrelsens flyvemedicinske afdeling.